

TAUTOS FONDO ŽINIOS

Nr. 8 2004 m. lapkritis

JUMS RAŠO TF VALDYBOS PIRMININKE DR. GIEDRE KUMPIKAITĖ

Pasisveikinimas su nariais!

Perimant Tautos Fondo Valdybos pareigas iš ilgamečio Tautos Fondo Valdybos pirmininko, Algio Vedecko, jaučiu didelę garbę, bet ir didelę atsakomybę. Tautos Fondas yra svarbi labdaros ir tautiškumo ugdymo organizacija, kuri labai greitai, po Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo ir atgavimo, persiorganizavo, iš tautinio, už nepriklausomybę kovojančio VLIKO, į organizaciją numatančią laisvoj Lietuvoj naujas galimybes, naujus sunkumus ir naujus poreikius. Šis krypties pakeitimas rodo Tautos Fondo progresyvų ir toliaregišką charakterį. Tautos Fondas suprato, kad svarbiausia yra švietimas, vaikų ugdymas ir patriotiškas auklėjimas. Tautos Fondas suprato ir supranta, kad Lietuva dabar turi būti palaikoma morališkai ir jaunimo auklėjimas yra pats svarbiausias būdas išlaikyti tautiškumą ir taip sunkiai iškovotą nepriklausomybę. Taigi, Tautos Fondas šelpia mokyklas, skatina jų įdukrinimą, skelbia mokiniams konkursus, remia įvairus projektus. Atsiliepimai yra geri, bet mes, Tautos Fondo Valdyba, negalime tikrai džiaugtis pasiekimais, mes turime ir toliau tęsti pradėtas programas, įkurdami naujus projektus ir sumanymus. Lietuvos sąlygos keičiasi, Tautos Fondas taip pat turi keistis.

Šiais metais, Lietuva tapo Europos Sąjungos nare. Jai atsirado įvairios finansavimo galimybės iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, todėl reikėtų susipažinti su esama situacija Lietuvoje ir padaryti Tautos Fondo tam tikrus pakeitimus, siekiant kaip galima optimaliau ir naudingiau naudoti Tautos Fondo paramą. Be abejo, išlieka įvairios socialinės ir šviečiamojo pobūdžio problemos, taip pat kaip tautiškumo praradimas išsivijoje.

Todėl norėtusi, dar karta paminėti, kad būtinai reikėtų įvertinti nūdienos Lietuvos ir lietuvių išsivijos padėtį ir priimti optimalius sprendimus padedančius spręsti dabartines ir kasdieną keičiančios Lietuvos problemas. Lietuva yra laisva, bet su ta laisve yra atsiradę daug naujų pavojų ir Tautos Fondas sieks kiek įmanoma skatinti tautiškumą ir budrumą, ir įvairiomis programomis stiprinti jaunimą.

Kviečiame visus i talką, nes remiant Tautos Fondą remiate Lietuvą ir lietuvių!

TURINYS

TF Valdybos pirmininkės dr. Giedrės Kumplikaitės mintys	1,4
J.E. Prezidento Valdo Adamkaus laiškas	1
Iš Tautos Fondo 30-ojo Metinio narių susirinkimo	2
Naujoji Tautos Fondo valdyba	3
Tautos Fondo projektai	4-6, 15
Tautos Fondo įdukrinimo programa	7,8
Nauja TF Garbės narė	8
Apie mūsų aukotojus	9
Aukos Tautos Fondui	9-11
Mūsų mirusieji	11-14
Aukos mirusiųjų atminimui	14, 15
Tautos Fondo paramos paskirstymas	15

Švieskite žmones, žadinkite Tautą

Valdas Adamkus

Lietuvos Respublikos Prezidentas

Mieli ir gerbiami Jurgis Valaiti, Algi Vedeckai

Nuoširdžiausiai dėkoju Jums už pasveikinimą išrinkus mane Lietuvos Respublikos Prezidentu. Visada aukštai vertinau ir branginau Tautos Fondo talką Lietuvos mokykloms ir švietimui. Per *Valstiečių laikraščio* priedą "Tėviškės šviesa" esu išsakęs savo nuostatas į švietimo reformą. Džiaugiuosi, kad Švietimo ir mokslo ministerija, ministras Algirdas Monkevičius nuosekliai vedė ir veda mokyklą naujuoju europiniu keliu. Tautos Fondo įnašas į švietimo vyksmą, demokratiškas ir tautinių vertybių puoselėjimą nepaprastai svarus. Tuo įsitikinau lankydamasis Tautos Fondo įdukrintose mokyklose. Pavyzdžiui, Mažeikių rajono Sedos vidurinėje per pastaruosius metus lankiausi net du kartus. Ši Tautos Fondo dukra tapo tikru pragiedrulių kraštu. Neseniai per abiturientų paskutinį skambutį su žmona Alma viešėjome Joniškio rajono Žagarės vidurinėje mokykloje - irgi Tautos Fondo įdukrintoje.

Kiekviena mokykla turi tapti šviesios Lietuvos ateities lopšiu, tautinių ir demokratiškas vertybių židiniu. Ypač kaimo vietovėse. Todėl Tautos Fondo ne tik materialinė, bet dvasinė parama mūsų valstybei reikšminga ir svarbi. Ačiū Jums. Ir už mokyklų įdukrinimo programą, ir už mokinių rašinių konkursus, už nuoseklų rūpestį Pietryčių Lietuvos mokyklomis.

Linkiu Jums, visiems Tautos Fondo nariams geriausios sėkmės ir laimės dirbti visų mūsų Tėvynės Lietuvos vardan!

IŠ TAUTOS FONDO 30-ojo SUKAKTUVINIO METINIO NARIŲ SUSIRINKIMO

Tautos Fondo metinis narių susirinkimas įvyko 2004 m. gegužės 15 d., Tautos Fondo raštinės naujose patalpose 307 West 30th St., New York, NY 10001-2703.

Algis Vedeckas skaito Valdybos pirmininko pranešimą. Iš kairės: Metinio susirinkimo prezidentas: Kęstutis K. Miklas, Jonas Vilgalys, Jurgis Valaitis ir Saulius Strusas

Savo įžanginėje kalboje TF tarybos pirmininkas Jurgis Valaitis priminė, kad šis Metinis susirinkimas, 30-asis, yra sukaktuvinis. Prieš 30 metų Tautos Fondas buvo įteisintas New Yorko valstijoje kaip ne pelno siekianti organizacija ir jam suteiktas leidimas priimti aukas, kurias aukotojai gali nurašyti nuo valdžios mokesčių. Tai atidarė dideles galimybes rinkti aukas ir davė pradžią dabartiniam Tautos Fondui. Įteisinimo dokumentą pasirašė: prel. Jonas Balkūnas, Petras Minkūnas, dr. Bronius Nemickas, Aleksandras Vakselis ir Jurgis Valaitis. Surinktos lėšos buvo naudojamos VLIKo informacijai remti: ELTos leidimui, radijo programų finansavimui, knygų apie Lietuvos padėtį leidimui ir pan. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, keitėsi Tautos Fondo uždaviniai ir organizacijos pobūdis, kurį kasmet nustato Metinis narių susirinkimas priimdamas nutarimus.

Pranešimus padarė Valdybos pirmininkas Algis Vedeckas, Įdukrinimo komisijos pirmininkė dr. Nijolė Braženaitė-Paronetto, Šalpos komisijos pirmininkė dr. Rožė Šomkaitė ir Revizijos komisijos pranešimą perskaitė Aldona Pintsch. Trijų metų kadencijai į TF tarybą išrinkti: Evaldas Remėza, Jonas Stankūnas, Jonas Vainius, Irena Veitienė, Jonas Vilgalys. Į Revizijos komisiją perrinktos: Vida Jankauskienė, Malvina Klivečkienė ir Laima Lileikienė.

Tuoju po Metinio susirinkimo įvykusiame posėdyje išrinkti: Tarybos pirmininku – Jurgis Valaitis, o pirmininko pavaduotoju – Algis Vedeckas. Liepos 15 d. jungtiniame senosios ir naujosios Valdybos posėdyje, Valdybos pirmininkės pareigas perėmė dr. Giedrė Kumpikaitė ir naujoji Valdyba pradėjo veiklą.

2004 m. METINIO NARIŲ SUSIRINKIMO NUTARIMAI

Tautos Fondo nariai:

*Naujai išrinkta Tautos Fondo taryba posėdžiauja. Iš kairės: Jonas Vilgulytis, dr. Nijolė Bružėnaitė-Puronaitė, Juozas Chodrušis, dr. Algirdas Lukoševičius, Pranas Povikaitis, Algis Vedeckas, Jonas Varnas, Evaldas Remeza, Jonas Pabedinskas, Jurgis Vaišins ir Kęstutis K. Miklas.
Tūksta: Naušius Širuso, Jono Štankūno, Loretos Štukienės,*

SVEIKINA Lietuvos valstybę sėkmingai įstojusią į NATO ir Europos Sąjungą bei džiaugiasi įdėtomis pastangomis šiems tikslams atsiekti, tiek Lietuvoje, tiek išėivijoje.

REIŠKIA PAGARBĄ mūsų tautos didvyriams/ėms, kurie ginklu ir kitokiomis priemonėmis priešinosi komunistinėms ir nacistinėms pastangoms pavergti nepriklausomą Lietuvos valstybę. 22 tūkstančiai rezistentų/partizanų šioje kovoje žuvo. Tebūnie jų aukos mums ir ateinančioms lietuvių kartoms tautos ir tėvynės meilės pavyzdys.

Susirinkimas, išklausęs Tautos Fondo vadovų pranešimus:

1. Skatina **Tautos Fondo tarybą** remti Lietuvos moksleivius bei jaunus ir vidurinės kartos žmones, ugdamt juose tautiškumą bei demokratinių vertybių supratimą.
2. Ragina remti ALTo informacinę veiklą JAV.
3. Įpareigoja **TF Fondo tarybą**:
 - a. Remti lietuviškas mokyklas Vilniuje, Lietuvos užribiuose ir Mažojoje Lietuvoje.
 - b. Tęsti mokyklų įdukrinimą, tuo skatinant išėivijos ir Lietuvos ryšių ugdymą.
 - c. Tęsti „**Tėviškės šviesos**“ priedo laidas, kurios yra ypatingai mokytojų laukiamos ir padeda ugdyti Lietuvos moksleivijos dorą, pareigingumą ir tėvynės meilę.
 - d. Tęsti paramą „**Atodangu**“ laidoms Lietuvoje. Jose susibūrė eilė įtakingų ir rimtų autorių. „Atodangos“ tūkstančiais egzempliorių informuoja provincijos skaitytojus.
 - e. Tęsti paramą Visuomeninių diskusijų sambūriams, kurie skatina jaunosios ir vidurinės kartos piliečius įsijungti į visuomeninę veiklą, ugdančią tautiškumą bei demokratinių vertybių supratimą, kreipiant ypatingą dėmesį į žmones provincijoje.
 - f. Sustiprinti informacijos platinimą apie Tautos Fondo veiklą.
4. Dėkoja Tautos Fondo nariams ir rėmėjams už teikiamą paramą Tautos Fondo veiklai.

TRUMPOS TAUTOS FONDO VALDYBOS NARIŲ BIOGRAFIJOS

*Nauja Tautos Fondo
valdyba*

*Iš kairės: Vida Penikienė,
iždininkas Saulius Sirusas,
pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė,
vicepirmininkas Raimundas Šližys,
Onutė Adams ir vicepirmininkas
Vladas Sidas.
Trūksta Vacio Steponio.*

Dr. Giedrė Kumpikaitė

Prancūzų kalbos ir literatūros profesorė; Hunter College B.A. ir M.A.; įsigijo doktoratą (Ph.D.) Graduate Center of CUNY; magistrą (M.A.) iš anglų literatūros Queens College. Visuomeninė veikla: JAV LB New York'o apygardos pirmininkė 2001-2004; JAV LB tarybos narė; New York'o lietuvių radijo prezidentė / vedėja nuo 2001; Lietuvių Piliečių klubo atgavimo organizatorė ir valdybos vicepirmininkė; L.S.T. Korp! Neo-Lithuania pirmininkė, išdininkė, sekretorė; Tautinės Sąjungos valdybos narė; jaunųjų lietuvių muzikų mecenatė. Giedrė Kumpikaite, Ph.D. liepos 6-tosios – Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga, buvo apdovanota ordinu "Už nuopelnus Lietuvai" - Riterio kryžiumi.

Raimundas Šližys

Chemijos inžinierius; dirba EPA; baigė Cooper Union chemijos inžinieriaus laipsniu; įsigijo MBA Bernard Baruch College New York'e. Visuomeninė veikla: 10 metų JAV LB Queens/ Brooklyn apylinkės visuomeninių reikalų vedėjas; JAV LB New Yorko apygardos visuomeninių reikalų vedėjas 1997-2004 ir dabartinės valdybos vicepirmininkas; pagrindinis New York'o LB apygardos atstovas Lietuvos įstojimo į NATO reikalams; New Yorko Maironio lituanistinės mokyklos Tėvų kom. narys; Lietuvių Piliečių klubo valdybos narys.

Vladas Sidas

Dirba televizijos tinklo CBS, kaip transliavimo inžinerijos direktorius New Yorke; baigė Polytechnic Institute of NY – B.S. ir M.S. elektros inžinerijos ir kompiuterių srityse; Professional Licensed Electrical Engineer (PE) Connecticut valstijoje. Visuomeninė veikla: JAV LB NY apygardos vicepirmininkas 2001-2004 m.. Buvęs: LB Woodhaven'o apylinkės pirmininkas; LB tarybos narys; Kultūros Židinio tarybos narys ir bibliotekos direktorius; Maironio lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirmininkas; Skautam remti komiteto išdininkas. Šiuo metu: Apreiškimo parapijos tarybos pirmininkas; dalyvauja NY Atletų klubo veikloje, Revizijos komisijos pirmininkas.

Saulius Sirusas

Ekonomistas. Brooklyn College – B.S.; M.S. iš ekonomikos – City College of New York; 35 metus dirbo bankuose ir karjerą baigė New Jersey banko viceprezidentu; buvęs Flemington'o miesto komiteto nariu; dalyvavo skautų ir Atletų klubo veikloje. Tautos Fondo tarybos narys ir Finansų komiteto pirmininkas.

Onutė Adams

Biologė/laborantė; Brooklyn College – B.S. Tautos Fondo valdybos narė; buvusi Maironio lituanistinės mokyklos mokytoja; JAV LB Woodhaven'o apylinkės anglų kalbos kursų naujai atvykusiems lietuviams mokytoja.

Vida Penikienė

Dirbo Pan American oro linijos centrinėje administracijoje; B.A. Hunter College iš matematikos ir ekonomikos. Visuomeninė veikla: Tautos Fondo reikalų vedėja ir valdybų narė; buvusi Maironio lituanistinės mokyklos mokytoja ir vedėja; Pasaulio lietuvių katalikių organizacijų s-gos valdybos narė; JAV LB Woodhaven'o apylinkės anglų kalbos kursų naujai atvykusiems lietuviams mokytoja; ateitininkų valdybų narė; JAV LB tarybos narė.

Vacys Steponis

City College of New York – B.A. iš ekonomikos ir socialinių mokslų; buvo stambaus restorano New Yorke savininkas. Visuomeninė veikla: daug metų buvo Atletų klubo nariu ir prezidentu; NY ALTos skyriaus narys, o vėliau – pirmininkas; VLIKe atstovavo Sandaros organizaciją; NY Kultūros Židinio organizacinio komiteto valdybos narys. Tautos Fondo narys nuo pat įsikūrimo, darbavosi tarybose ir valdybose.

TAUTOS FONDO PROJEKTAI

GRAŽI TAUTOS FONDO PAREMTA ŠVENTĖ

Pilietinės visuomenės link - Iš *Vykinto Augustaičio aprašymo*, www.sakieciai.lt
2003.12.05 12:59

Šakiečių bendruomenės folkloro šventė “Prieš adventą” buvo kaip niekad graži ir turtinga. **Gavę Tautos Fondo (Niujorke)**, savivaldybės bei kitų vietinių rėmėjų paramą į Šakius galėjome pakviesti “Kuršių ainius” iš Klaipėdos ir lietuvių vaikų folkloro

ansamblį “Nadrūvelę” iš Gumbinės (Gūsevo). Sužinoję apie ruošiamą tokį renginį mielai sutiko atvykti ir pademonstruoti lino bei skiaučių rūbų kolekcijas ir keramikos parodą Kudirkos Naumiesčio profesinio rengimo mokykla. Kai gandas apie būsimą šventę pasiekė Marijampolę, jos “Bočiai” surado didelį autobusą ir visu būriu atvažiavo linksmintis į Šakius.

MŪSŲ ABITURIENTŲ RAŠINIUS „LIETUVIŠKA SPAUDA MŪSŲ KELYJE Į LAISVĘ“ PASKLAIDŽIUS

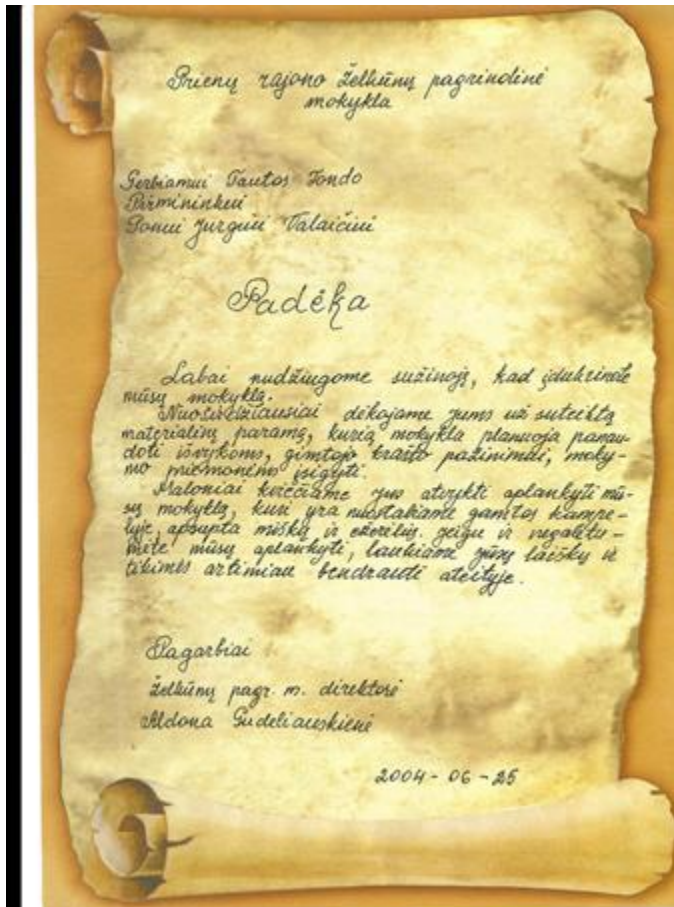
rašo *TF Lietuvos atstovybės pirmininkas dr. Napoleonas Kitkauskas*

Jubiliejiniais spaudos atgavimo metais Tautos Fondas kartu su LR Švietimo ministerija 2003–2004 m. laidos abiturientams buvo pasiūlęs konkursinę temą „Lietuviška spauda mūsų kelyje į laisvę“. Konkurse dalyvavo virš 200 Lietuvos mokyklų abiturientų. Siūlome susipažinti bent su dalimi mūsų jaunosios kartos minčių apie lietuviškos spaudoje kelią, jos reikšmę praeityje ir dabar.

*Kaip vaisių užgintą po Lietuvą gaudo
Iš Prūsų slapčia atgabentus raštus,
Bet veltui sargyba ant sienos bešaudo-
Jie eina, kaip viesulas eina platus!*

*Šnipai Lietuvos veltui uosto ir skraido:
Lietuvis už knygas nukęst nesibaido.
Bet pats neišduos paslapties.*

Maironis

Šiais Maironio žodžiais Alytaus rajono **Simno vidurinės mokyklos abiturientas Dainius Burdulis** pradeda savo konkursinį rašinį „Lietuviška spauda mūsų kelyje į laisvę“. Jis rašo: „Caro valdžia siekė surusinti lietuvius, paversti Rusijos imperijos piliečiais. Tačiau lietuviai susivienijo bendram tikslui. Griežtai atmetė spaudinius rusiškoms raidėms, slaptai gabeno ir platino draudžiamus raštus ir tokiu būdu sukūrė naują tautinę spaudą, pradėjo ilgą keturiasdešimt metų užtrukusią kovą dėl raidės“.

Mindaugas Zajankauskas (Alytaus „Volungės“ vid.mok.) rašo: „Lietuva pasaulio žemėlapyje atsirado XIII a. viduryje ir atrodė, jog ji bus galinga ilgas šimtmečius, tačiau gretimos valstybės nenorėjo stiprios kaimyninės šalies ir Lietuva buvo priversta išnykti. Ji atkūrė nepriklausomybę tik XX a. pr. Šio

istorinio įvykio šaknys glūdi lietuviškoje spaudoje – mūsų kelyje į laisvę“.

Dovydas Kučinskas (Druskininkų „Atgimimo“ vid.mok.) pažymi: Lietuva – toks trumpas žodis. Tik septynios raidės sudaro mūsų šalies pavadinimą ir kiekvieną iš jų reikėjo plėšte išplėsti iš okupantų nagų. Man rodos, kad mūsų šalis turbūt patyrė tiek negandų, kiek visos kaimyninės šalys kartu... Spaudos draudimo laikmetį aš drįsčiau vadinti tiesioginiu karu prieš caro valdžią, tik didžiausią vaidmenį atliko ne ginklas, o knyga... Lietuvos istorijoje žmonės gyvena jau beveik 12 000 metų, tačiau pats sunkiausias laikotarpis buvo, rodos, visai neseniai: prasidėjęs beveik prieš pora šimtų metų, jis truko iki pat dvidešimtojo amžiaus pabaigos. Sunku būtų išvardyti, kiek skausmo, netekčių bei represijų teko iškęsti mūsų senoliams, kol jie sukūrė mažą, tačiau dvasiškai galingą valstybę...

Daugybė leidinių įvairiausiomis temomis buvo išspausdinta norint, kad tauta išsaugotų savo tradicijas ir kultūrą. Ši nelegali literatūra atliko svarbų vaidmenį tuometinėse daraktorišose mokyklose. Tai sudarė sąlygas mokytis gimtąją lietuvių kalbą vaikams, vėliau tapusiems tautos didžiavyriais. Keturis dešimtmečius trukusi kova už lietuviškos spaudos laisvę buvo svarbus žingsnis nepriklausomybės link“.

Audronė Baltrukonytė (Birštono vidurinė mokykla) rašo: „Kiekviena tauta turi savas vertybes, bet didžiausią vertę turi savas gimtasis žodis. Žodis – tai tautos dvasia, tik jis atskleidžia tautos grožį, jos dvasinius turtus. Tik žodžiu galime pasakyti ir papasakoti apie savo tėvynę, apie jos žemę bei parodyti, kokia ji. Atrodė, visi keliai atviri, tereikia prabilti, tačiau buvo metas, kažkas užčiaupė burną... Tačiau žmonės nepasidavė, plito slaptosios mokyklos, paslapčia buvo platinamos knygos bei lietuviškumą palaikė dvasiškai tvirti Lietuvos kaimo žmonės“.

Inga Senūtaitė (Alytaus rajono Butrimonių vid. mok.) rašo: „Lietuviška spauda buvo nenugalima ir nesutrypiama jėga, skatinusi žmones vienyti kovai prieš svetimšalius užgrobėjus ir reikalauti to, kas priklauso kiekvienai valstybei ir tautai – laisvės... Mūsų kelias į laisvę buvo ilgas, sunkus ir pareikalavo nemažai išbandymų. Tačiau kaip tik jie ir parodė, kokia vieninga ir nenugalima yra mažytė mūsų tauta... Mūsų stiprybės šaltinis, iš kurio jėgų galėjo pasisemti dvasiškai nusilpę, buvo lietuviškas žodis, kuris girdė stebuklinga galia, suteikusia jėgų kovai ir niekada neleidusia palūžti. Grobikai žinojo, kad jeigu pavyks sunaikinti spaudą, pavyks palaužti pasitikėjimą ir tvirtybę, pradės irti vienybė, tauta taps pažeidžiama, silpna, pasyvi, nesugebanti priešintis“.

Donatas Stalenis (Pivašiūnų vid.mok.) klausia: „Tai ką gi veikė lietuviška spauda mūsų kelyje į laisvę?.. Lietuviška spauda ir buvo ta laisvintoja, kuri sutraukė sielą, ne kūną, veržusius pančius. Ji niekuomet neleido pamiršti, kaip skamba gimtoji kalba, kokie gilūs, mieli ir prasmingi jos žodžiai. Metams bėgant keitėsi užkariautojai, tačiau jų siekiai nekito. Pavergti, pajungti, priversti paklusti... Žmogus gali prarasti viską, tačiau kol nepamirš, nepaaukos savo tautos kalbos, jis niekuomet nepraras laisvės. Galima nuskurdinti kūną, bet, kol jis tiki, kol jo mintys kyla į nevaržomą skrydį – jis laisvas“.

Agnė Gudaitytė (Alytaus Šv. Benedikto vid. mok.) rašo: „Draudžiamosios spaudos leidėjai stengėsi supažindinti skaitytojus su Lietuvos istorija, kurią laikė tautinio pasididžiavimo ugdymo priemone, rūpinosi lietuvių kalbos tobulinimu ir jos prestižu, aukštino lietuvių liaudies kultūrą ir tautosaką. Kaip kitaip Rusijos priespaudą išgyvenančius žmones buvo galima sutelkti kovai už savo tautos gerovę ir laisvę?“ Ir iš tiesų slaptai į Lietuvą gabenami spaudiniai daug prisidėjo prie lietuviškos spaudos grąžinimo. Tai paliudijo patys aukštieji caro pareigūnai: „dabar valdžia neturi jokios galimybės kovoti su gabenamais iš užsienio spaudiniais... Svarbu išlaikyti savo globoje tautinį lietuvių sąjūdį, kuris dabar išsprunka iš valdžios rankų, gi šiuo metu lietuviai minta dvasiniu penu užsieninės spaudos, kuri yra slaptai įgabnama ir todėl ištrūksta iš mūsų

cenzūros priežiūros... Privalome legalizuoti lotyniškai-lietuviškas raides, nes kitaip jokia jėga neįstengs sulaikyti vis didesnio lietuviškų knygų platinimo“ („Lietuvių enciklopedija“, t. 33, p. 173).

Beveik visuose abiturientų rašiniuose minimi žymiausi lietuviškos spaudos leidėjai: J.Basanavičius, J.Adomaitis-Šernas, M.Jankus, V.Kudirka, J.Tumas-Vaižgantas, J.Jablonskis ir kt. Aptariami svarbesni laikraščiai: „Aušra“, „Varpas“, „Ūkininkas“, „Vienybė Lietuvininkų“, „Garsas Amerikos lietuvių“, „Apžvalga“, „Tėvynės sargas“ ir kt. Ypač su pagarba minimi knygnešiai, jų pasiaukojimas, jų veikla ne už pinigus, o iš idėjos. Prisimenamas knygnešio Jurgio Bielinio paties sukurtas obalsis: „Nemirsiu, kol maskoliai iš Lietuvos neišeis“. Taip pat prisimenama, kad „įkliuvusieji už lietuvišką spaudą daugiausia buvo beturčiai – žemės ūkio darbininkai, padienininkai, juodadarbiai“ (Vitalija Juškevičiūtė, Biržų „saulės“ gimnazija). Antra vertus, pažymimas ir didelis konfesinės inteligentijos – M.Valančiaus, M.Sideravičiaus, S.Gimžausko, A.Vytaro ir kt. – vaidmuo (V.Juškevičiūtė).

Yra rašinių, kuriuose prakalbinti senyvo amžiaus žmonės, jų tėvai dar yra buvę knygnešiai. **Vilma Gudynaitė (Alytaus Panemunės vid.mok.)** pateikia labai nuoširdų pasakojimą apie knygnešio Juozo Lubauskos (1879–1935) dukrą Onutę Lubauskaitę-Smelstoriene, dar 1922 m. išvydusią pasaulį Navinykų kaime, netoli Krokialaukio. Pastaroji Vilmai Gudynaitei pateikė pluoštą autentiškų atsiminimų apie savo tėvą knygnešį.

Asta Motiejūnaitė (Druskininkų „Ryto“ gimnazija) savo rašinyje daug vietos skiria jos tėvų kaimynystėje gyvenančios poetės Onos Alesiūtės-Bleizgienės prisiminimams, t.y. „iš lūpų į lūpas perduotoms istorijoms apie visoje Lietuvoje vykusį lietuviško žodžio plitimą“, apie Veršių kaimo daraktorius Juozą Jusevičių, Būbnelį, J.Vydūną. „J.Vydūno tėvas buvo dvaro bažnyčios giesmininkas, dažnai susitikdavo su kunigais, pasakojo: „Prikišdavo į „mano vežimą kunigas knygų ir liepdavo dalinti kaimo žmonėms“. Todėl visų namuose buvo laikraščių, kalendorių, knygų. Žmonės mielai juos skaitydavo, dalydavosi. Kai kas bandė kaimo žmonėms įbrukti marksistinės literatūros, bet į šią literatūrą žmonės žiūrėjo nepatikliai“.

Anastazija Vačiulytė (Voitiul) mokosi Baltarusijoje Rimdžiūnų vidurinėje mokykloje lietuvių dėstomąja kalba. Ji rašinio temą šiek tiek pakeitė: „Mano šeima puoseleję lietuvišką spaudą kelyje į laisvę“. Anastazija rašo: Gervėčių lietuviška salelė Baltarusijoje turi ne vieną šviesuolį, kuris ne tik tausojo savo gimtąją kalbą, bet ir skiepijo ją savo vaikams bei anūkams, skatino laikytis lietuviškų papročių bei tradicijų“.

„Iki šiol per šeimos šventes pasakojama, kad mano prosenelio Vaclovo Mileišio senelis išmoko skaityti, vaikydamas varnas nuo pono pasėlių. Matyt, ir savo sūnui Ignotui įskiepijo norą skaityti, nes šis jau skaitė ne tik lietuviškai, bet rusiškai, lenkiškai. Mano senelis 1889 m. baigė triklasę rusišką liaudies mokyklą ir dėdės padedamas lankė Trakų apskrities mokyklą. Tik Onušio bažnyčioje pirmą kartą viešai išgirdo lietuviškas giesmes. Berniukui išpūdis buvo neapsakomas. Slapta nuo dėdės jis nusipirko lietuvišką maldaknygę... kai į Gervėčius atvyko vargonininkas Mikas Petrauskas, jis ėmė dainuoti jo chore. 1898 m. mano prosenelis kartu su vilniečiu siuvėju Kaziu Drumstu pirmą kartą nuvažiavo į Prūsus parsivežti draudžiamos spaudos... Mano prosenelis nuvykdavo ir pas Vilniaus spaudos platintojus“. Senelis bandė studijuoti Maskvos universitete, bet mirus tėvui, liko kaime, dirbo siuvėju. Tačiau jį traukė mokyti vaikus, senelis tapo ilgamečiu kaimo daraktoriumi. „1927 m. mirus J.Basanavičiui, mano prosenelis su J.Juška iš Gervėčių važiavo į laidotuves ir vežė vainiką nuo apylinkės žmonių. Daugelis šeimos narių siekė mokslo. Mano mama Angelė Vaičiulienė tęsia prosenelio pradėtą darbą – mokytojauja Rimdžiūnų lietuviškoje vidurinėje mokykloje, moko vaikus lietuvių kalbos. Tikiuosi, jog taip pat studijuosiu Lietuvoje, žinau, kad nei mano sesuo, nei aš nepaliksimė šio

krašto ir toliau tęsime mūsų prosenelių pradėtą darbą... Gal ir man, jaunėlei, užteks užsispyrimo, jėgų ir kantrybės likti čia ir nenusivilti. O ir dirbti, ir rasti savo laimę savo prosenelių krašte“.

Ne viename rašinyje užsimenama apie pokario meto pagrindinę literatūrą Lietuvoje, jos reikšmę. **Tomas Mameniškis** (*Anykščių Antano Vienuolio gimnazija*) nurodo, kad „leidžiama partizanų spauda palaikė lietuvių dviasia, naikino vergo kompleksą, informavo visuomenę apie vidaus ir tarptautinę padėtį, kėlė viešumon priešų darbus, demaskavo išdavikus. Pažymėtini šie partizanų laikraščiai: Aukštaitijos – „Aukštaičių kova“, „Laisvės šauklis“, „Žalioji giria“; Dzūkijos – „Aukuras“, „Mylėk Tėvynę“, „Partizanas“, „Už tėvų žemę“; Suvalkijos – „Girios balsas“, „Laisvės žvalgas“, „Kovos keliu“; Žemaitijos – „Prisikėlimo ugnis“, „Laisvės varpas“, „Alio“... Bijojo okupantai skambių A.Miškinio psalmių, B.Brazdžionio eilėraščių, N.Mazalaitės apsakymų ir ne be pagrindo. Neapsaugojo lagerių tvoros – prasiskverbė laisvas žodis „Katalikų Bažnyčios Kronikose“ (1972 m., įkūrėjai kunigai), „Aušroje“, „Pastogėje“, „Vytje“ ir kituose pagrindžio leidiniuose. Budo tauta pasiryžusi gyventi pagal jotvingių priesaką: „Gyvenk ir mirk taip, kad apie tave dainas dainuotų“. Nuskambėjus laisvės dainai, 1988 m. pakilo tauta „Sąjūdžio žinių“ ir „Atgimimo“ pašaukta į „Baltijos kelią“.

Nors laisvė ir iškovota, bet ne viename rašinyje suskamba ir nerimo gaida. **Laima Sinkevičiūtė** (*Svėdasų Juozo Tumo–Vaižganto vid.mok.*) rašo: „Dabar galime tik pamąstyti, ar neapviliame tų žmonių, kurie buvo pasirengę paaukoti ar net atidavė gyvybę už galimybę laisvai ištarti lietuvišką žodį. Ar dabartinė spauda puoselėja savo pirmtakų tradicijas, ar ji taip pat tiesia kelius į laisvę?“

Edita Buškevičiūtė (*Alytaus Jotvingių gimnazija*) vėl nuogaustauja: „Bet negi mums vėl reikia kažko baisaus, kas priverstų mus padėti vienas kitam, vienyti, kaip tada, kai kovojom už laisvę? Dabartis kažkodėl labai niūri... Mes turime išsvajotąją laisvę, bet kartais patys ją naikinam. Mūsų spauda dažnai pasiduoda politikų ir turtingųjų spaudimui. Retai ja galima visiškai pasitikėti... Vargu ar šiandien galime surasti daug mūsų Tėvynę aukštinančių straipsnių. Mes nebemokame naudotis laisve. Vargu ar tie, kurie dėl jos kovojo, savo gyvybes aukojo būtent tam; tačiau gal būt mes tiesiog nesubrendę laisvei, gal būt ateis laikas, kai išmoksime ją tiesiogiai vertinti ir protingai ja naudotis“. **Vilma Bumbulytė** (*Akmenės vid.mok.*) rašo: „Itin svarbūs Lietuvai buvo 1988–1989 metai. Tuomet įvykęs kultūrinis ir dvasinis tautos atgimimas per kelis mėnesius sugriovė sovietinės valdžios pastangas išlaikyti Lietuvą savo gniaužtuose. Lietuvių tauta pradėjo leisti nepriklausomą opozicinę spaudą, kuri nebuvo cenzūrojama.

Svarbiausiais informaciniais laikraščiais tapo „Sąjūdžio žinios“ bei „Atgimimas“. Be jų, buvo leidžiami keli šimtai smulkių laikraščių ir laikraštelių, atstojusių oficialiąją spaudą, kuri pamažu irgi atsikratė cenzūros. Lietuvoje galutinai įsivyravo politinės, religinės ir kultūrinės laisvės atmosfera.

Šiandieninė Lietuvos spauda atlieka šiek tiek kitokią funkciją. Jei vieni to meto laikraščiai stengėsi ugdyti patriotizmą ir kovoti už nepriklausomybę, tai dabar tie patys laikraščiai vis labiau ir labiau juodina ir koneveikia beveik viską, kas vyksta. Neretai spauda vertinama prieštarinai dėl „gaudomų“ sensacijų, nemažų pinigų, girdėti priekaištų, kad nepaiso autoritetų ir aukština savo nepriklausomumą.

Spauda – visuomenės veidrodis, ji atspindi tikrovę. Tai gal nekaltinkim to veidrodžio, jei vaizdelis jame nekelia pasigėrėjimo. Aš tikiuosi, kad ta pati spauda, kuri kažkada kovojo už nepriklausomybę, dabar dėl pasikeitusių idealų ir tikslų sunkiai iškovotos nepriklausomybės nepaleis vėjais“.

PIRMOJI ALGIO RIMO ŠVIETIMO FONDO PREMIJA

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politinių mokslų instituto diplomų įteikimo šventės metu, 2004 m. birželio 29 d., Šv. Jonų bažnyčioje, Vilniuje, įteikta pirmoji Algio Rimo švietimo fondo premija. 1,000 lt. premiją įteikė A. Rimo našlė **dr. Ramunė Rimienė** su įrašu: „Už pasižymėjimą moksle, visuomeninėje veikloje ir indėlį tyrinėjant Lietuvos tarptautinius santykius su Baltijos, Šiaurės ir Rytų Europos šalimis, Europos Sąjunga ir Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, Algio Rimo premija apdovanojamas Vilniaus Universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto magistras **Kęstutis Budrys**.“ Premijos mecenatas Tautos Fonde įsteigtas Algio Rimo švietimo fondas „pažymint jo nuopelnus Amerikos diplomatinėje tarnyboje ir veiklai išeivijos lietuvių organizacijose“. Šiai premijai gauti planuojamas konkursas ir 2005 m.

KONKURSAS „MŪSŲ MOKYKLOS KARŽYGIAI“

„Tėviškes šviesoje“ 2004 m. sausio mėn. paskelbtas: *Valstiečių laikraščio* (VL) redakcijos ir Tautos Fondo moksleivių rašinio konkursas, kurio tikslas – „paskatinti moksleivius susidomėti savo mokyklos istorija, papasakoti apie buvusius auklėtinius, kurie dalyvavo kovose už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę 1918-1990 m. Rašinių herojai-mokyklos auklėtiniai, paaukoję savo gyvenimą vardan Nepriklausomos Lietuvos valstybės. Buvę savanoriai, kovų su bolševikais ir lenkais dalyviai, partizanai, rezistentai, kiti laisvės kovotojai, pasipriešinę atėjūnams, nusipelnė mūsų tautos pagarbos. Iškelkime jų žygdarbių prasmę, nužerkime užmaršties dulkes.“

Gauti 173 rašiniai. Vertinimo komisija - pirmininkai: Jonas Švoba (VL vyriausiasis redaktorius) ir Jurgis Valaitis (TF tarybos pirmininkas, JAV), nariai: dr. Rožė Šomkaitė (JAV), Kazys Saja (rašytojas), Lina Rimšienė (Vilniaus Fabijoniškių mokyklos mokytoja), Aldona Ona Vaitiekūnienė (Vilniaus pedagoginio universiteto profesorė), VL korespondentas Bernardas Šaknys, išanalizavusi mokinių rašinius, nustatė nugalėtojus. Birželio 23 d. 12 val. Švietimo ir mokslo ministerijos apvaliojoje salėje vyko iškilmingas premijų įteikimas.

Konkurso „Mūsų mokyklos karžygiai“ nugalėtojai užbaigimo šventės metu su VL vyr. redaktoriumi Jonu Švoba (kairėje) ir TF atstove Irena Veitienė bei Politinių kalinių ir tremtinių bendrijos atstovus Martynu Švėgžda (centru)

Vertinimo komisijos narė dr. Vaitiekūnienė rašė, kad visi rašiniai puikūs. „Skaičiau darbus ir džiaugiausi mokinių gebėjimu pajausti sudėtingos temos dvasią... Maloni išvada: mokyklose atgyja tautinė mintis. Mokiniai mąsto patriotiškai, supranta mūsų kovų už nepriklausomybę vertę.“

Patys dalyviai konkursą taip pat labai pozityviai vertino. Marijampolės Rygiškių Jono moksleivė rašo: „Dėkoju rengėjams už šį šaunų konkursą. Jis man padėjo sužinoti daug įdomių dalykų apie žmones besimokiusius mūsų mokyklose“. Lazdijietė Aušra Alasevičiūtė dėkoja: „Ačiū tiems, kurie sumanė pakviesti į savo mokyklos karžygių paieškas. Sustiprėjome dvasia, išgirdome gyvą partizanų balsą.“

Be konkurso rengėjų, konkurso nugalėtojams premijas skyrė J.E. Prezidentas Valdas Adamkus, dr. Rožė Šomkaitė, dr. Jonas Adomavičius, signataras Pranas Tupikas ir alpinistas Vladas Vitkauskas.

Rengėjai ir šventės dalyviai pastebėjo, kad konkursas ne tik labai gerai pasisekė, bet, kad jį reikia pratęsti ir kitais metais. Jau paskelbtas mokinių rašinio konkurso tęsinys, kurio trukmė iki 2005 m. birželio 1 d.

TAUTOS FONDO MOKYKLŲ ĮDUKRINIMO PROGRAMA

Tęsiame **Tautos Fondo įdukrinimo programą**. Pabrėžiame, kad Tautos Fondo įsipareigoja Jūsų **pirmą** auką iki \$250 padidinti 50%. Jau įdukrinta virš 220 mokyklų. Daug iš jų Lietuvos provincijoje – kaimuose ir mažuose miesteliuose, kaip tik tokiose vietovėse, kur labiausiai reikia pagalbos. Už įdukrinimo lėšas mokyklos dažnai veža mokinius į ekskursijas po Lietuvos įdomesnes vietas, nuperka knygų ar reikalingų mokymo priemonių. Mokyklų įdukrinimu rūpinasi TF Įdukrinimo komisija, kurią sudaro dr. Nijolė-Bražėnaitė-Paronetto, dr. Rožė Šomkaitė ir Pranas Povilaitis.

MOKYKLOS NAUJAI ĮDUKRINTOS NUO 2003 M. SPALIO 15 D. IR JŲ ĮDUKRINTOJAI

*Pagramančio mokyklos vaikai ekskursijoje
po Vilnių, Archikatedros požemiuose.*

Alanto Vidurinė Mokykla, Molėtų r.: Lithuanian Citizen's Society of Western Pennsylvania, PA.

Deltuvos Pagrindinė Mokykla, Ukmergės r.: dr. Rožė Šomkaitė, NJ.

Gausantiškių Antano Valaičio Pagrindinė Mokykla, Jurbarko r.: John Kuncas, PA.

Gerviškių Darželis-Mokykla, globojama Baltrimonių Pagrindinės Mokyklos, Šalčininkų r.: dr. A. Čepulis, OH.

Gintaro Pradinė Mokykla, Raseinių r.: Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

Girdiškės Pradinė Mokykla, Šilalės r.: Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

*Pagramančio pagrindinės mokyklos mokiniai
L.R. Seimo rūmuose*

**Jašiūnų Lietuviškoji Pradinė Mokykla,
Šalčininkų r.:** Jūratė ir Edmundas Jasiūnai,
IL.

**Jiestrako Pradinė Mokykla, globojama
Šilavoto Pagrindinės Mokyklos, Prienų
r.:** dr. Petras Kisielius, IL.

**Juodaičių Pagrindinė Mokykla, Jurbarko
r.:** dr. Birutė ir Vytautas Penkiūnai, MD.

**Kazokiškių Pagrindinė Mokykla, Trakų
r.:** Onutė Adams, NY.

Kidlių Pagrindinė Mokykla, Šakių r.:
Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

**Kiemenių Pagrindinė Mokykla,
Pasvalio r.:** Elena Šeštokas, NJ.

Krasnagrūdės Pagrindinė Mokykla,

Seinai Jūratė ir Edmundas Jasiūnai, IL.

Kvetkų Pagrindinė Mokykla, Kvetai, Biržų r.: Jūratė ir Edmundas Jasiūnai, IL.

Kybartų Kristijono Donelaičio [Gimnazija] Vidurinė Mokykla, Vilkaviškio r.: Genovaitė
Trečiokas, NJ.

Lenkelių Pradinė Mokykla, Raseinių r.: Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

Liepalotų Pagrindinė Mokykla, Šakių r.: Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

Marcinkonių Pagrindinė Mokykla, Varėnos r.: Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

Nedzingės Pagrindinė Mokykla, Varėnos r.: Birutė Pocius, NJ.

Nemišių Pradinė Mokykla, Pasvalio r.: dr. Jonas Adomavičius, IL.

Pakuonio pradžios mokykla, Prienų r.: Bajoraitis, Rimvydis, WA; Cantrell, Rebecca, CA;
Chambers, Rasa, OH; Farrell, Julius, WA; Handy, Danutė, CA; Handy, Victoria, CA; Morber,
Monika, OH; Palunas, Andrew, WA; Palunas, Povilas, TX; Palunas, Victor, OH; Podgorny,
Lester, WA.

Paluknio-Medeinos Vidurinė Mokykla, Trakų r.: Onutė Adams, NY.

Panočių Vidurinė Mokykla, Varėnos r.: Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

Panorių Pagrindinė Mokykla, Šakių rajonas,: dr. Lucia Paronetto-Caruana, NY.

Pašilės Pagrindinė Mokykla, Ukmergės r.: Regina Collins, NJ.

Plokščių Pagrindinė Mokykla, Šakių r.: Loreta Vainienė, ir seserys Irena ir Neringa, PA.

Punsko Kovo 11-tosios Licėjus, Punksas: Jūratė ir Edmundas Jasiūnai, IL.

Raseinių Kalno Vidurinė Mokykla Raseiniai,: dr. Fiorenzo Paronetto, NY.

Rudaminos pagrindinė mokykla, Lazdijų r.: Lietuvos Vyčių Fondas, Loreta Stukienė, NJ.

Saločių Vidurinė Mokykla, Pasvalio r.: Lithuanian Citizen's Society of Western Pennsylvania,
PA.

PADĖKA

*Dėkojame Tautos fondui
už paramą, suteiktą Užpalių
vidurinei mokyklai.*

Direktorius Giedrius Indrašius

*Užpaliai
2004*

Saulėtekio Antano Mickevičiaus Pagrindinė Mokykla, Kauno r.: Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

Seinų 2-sios Gimnazijos lietuviškos klasės, Seinai: Jūratė ir Edmundas Jasiūnai, IL.

Seredžiaus Pagrindinė Mokykla, Jurbarko r.: dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto, NY ir dr. Rožė Šomkaitė, NJ.

Šilavoto Pagrindinė Mokykla, Prienų r.: dr. Petras Kisielius, IL.

Skriaudžių Pagrindinė Mokykla, Prienų r.: Leokadija Pačkauskas, NC.

Šližių Pradinė Mokykla, Ukmergės r.: Anne B. Covalesky [Kovaliauskas], NJ.

Šumsko Pradinė Mokykla, glbojama Lavoriškių pagrindinės mokyklos, Vilniaus r.: dr. J. Šalna, IL.

Sužionių Pagrindinė Mokykla, glbojama Eitmaniškių vidurinės mokyklos, Vilniaus r.:

Lietuvos Vyčių Fondas, Loreta Stukienė, NJ.

Tetėnų “Šalčios” Pagrindinė Mokykla, Šalčininkų r.: Antanina Špakauskienė, FL.

Užpalių Vidurinė Mokykla, Utenos r.: American Lithuanian Club of Northern New Jersey
Aldona Pintsch – Pirmininkė, NJ.

Vaičkoniškių Pagrindinė Mokykla, Trakų r.: Onutė Adams, NY.

Velžio Vidurinė Mokykla, Panevėžio r.: dr. Aldona Skripkus, 381, NJ.

Veprių Vidurinė Mokykla, Ukmergės r.: Irena ir Julius Veblaičiai, NJ.

Žaiginio Pranciškaus Sivickio Pagrindinė Mokykla, Raseinių r.: dr. Laura Paronetto-Murphy, NY.

Zalavo Pagrindinė Mokykla, Švenčionių r.: Ona Šilėnienė, Euclid, OH.

Želkūnų Pagrindinė Mokykla, Prienų r.: Jadvyga Jokubaitis, FL ir Vladas Staškus, MI.

Zibalų Pagrindinė Mokykla, Širvintų r.: Kun. Prof. Antanas Paškus, NJ.

DR. JADVYGA VYTUVIENĖ PAKELTA Į TAUTOS FONDO GARBĖS NARES

A. Vedeckas ir J. Valaitis dr. Vytuvienei įteikia padėkos lentelę su užrašu:

**Mielai
DR. JADVYGAI VYTUVIENEI**

**NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME
UŽ 28 METUS
PASIAUKOJIMO IR DARBO
TAUTOS FONDO
TARYBOJE, VALDYBOJE,
KOMISIJOSE.**

**Tautos Fondo Taryba
Tautos Fondo Valdyba**

APIE MŪSŲ AUKOTOJUS

DR. NIJOLĖ BRAŽĖNAITĖ-PARONETTO

Gimė 1923. VIII. 26 Utenoje. Medicinos daktarė patologė, visuomenininkė. Vieno žymiausių partizanų vadų Juozo Lukšos (Daumanto) žmona.

1947 baigė Leopoldo Franzeno u-to Innsbrucke, Austrijoje, Medicinos fakultetą. 1948 – 1953 Nacionalinio kraujo transfuzijos centro ir Vėžio instituto Paryžiuje asistentė.

JAV 1954–1959 specializavosi ir stažavosi Mt. Vernon, NY, ligoninėje, Metropolitan ir Mt. Sinai ligoninėse (abi New Yorke). 1959 įgijo teisę praktikuoti Connecticut, 1963 New Yorko ir 1974 New Jersey valstijose. 1961 išlaikė pataloginės anatomijos, 1968 – klinikinės patalogijos specialybės egzaminus. 1959 – 1962 patologė asistentė Maimonides ligoninėje Brooklyn, NY; 1962 –1979

Poliklinikos med. mokyklos ir sveikatos centro New Yorke patologė asistentė, vėliau patologė ir laboratorijų direktorė. 1980 Ligoninės (Shared Services) Poughkeepsie, NY, Patalogijos departamento direktorė. 1980 – 1989 Šv. Juozapo medicinos centro Yonkers, NY, patologė, nuo 1989 – šio centro Patalogijos ir klinikinės laboratorijų direktorė. Dėstė medicinos mokykloje ir sveikatos centre (French and Polyclinic Postgraduate Medical School and Health Center); profesorė. Paskelbė mokslinių straipsnių; priklauso įvairioms profesinėms organizacijoms.

Yra Ateitininkų federacijos, PLGS, ALGD, Lietuvių Fronto bičiulių, LKMA, Pasaulio lietuvių katalikų organizacijų s-gos valdybos (nuo 1948), Lietuvių katalikų religinės šalpos direktorių tarybos, (1992 -1994) ir nuo 1998 Tautos Fondo tarybos narė.

dr. Bražėnaitė aktyviai reiškiasi Tautos Fondo tarybos veikloje. Ji yra Įdukrinimo komisijos pirmininkė ir be poilsio rūpinasi šios programos praplėtimu ir sustiprinimu. Per Tautos Fondą remia įvairius projektus susijusius su partizanų veiklos įamžinimu. 2003 m. Tautos Fonde įkūrė specialią programą remti specialius moksleivių lavinimo projektus jos įdukrintoje Garliavos Juozo Lukšos gimnazijoje.

AUKOS TAUTOS FONDUI NUO 2003 M. SPALIO 16 IKI 2004 SPALIO 15 D.

Skliausteliuose suma visų aukų Tautos Fondui

\$33,700:	Bražėnaitė-Paronetto, dr. Nijolė, NY (59,135).
\$16,675:	Povilaitis, Pranas, IL (58,968).
\$8,809:	Šomkaitė, dr. Rožė, NJ (31,064).
\$6,600:	Gruss Foundation, NY (6,600).
\$6,100:	Bajorūnas-Sarnoff, dr. Daiva, FL (6,220).
\$5,100:	Adomavičius, dr. Jonas, IL (26,450).
\$4,200:	Hoeschele, Audronė Vaitiekaitis, MI (5,540).
\$4,150:	Remienė, Marija, IL (30,011).
\$4,000:	Covalevsky, Anne, NJ (4,000) ; Milukas, Albinas, RI (20,000).
\$3,000:	Brundzienė, Pranutė, IN (18,025).
\$2,535:	Bulotienė, Eugenija, MI (30,325).
\$2,200:	Šviedrys, dr. Romualdas, NY (27,040).

\$2,100: Šaulys, Giedrė, CA (2,100).
\$2,000: Handy, Danutė, CA (2,000); Leo XIII Fund, Pranas Povilaitis, IL (2,000).
\$1,500: Januškienė, Aniceta, MA (5,450).
\$1,300: Sirusas, Saulius ir Gražina, NJ (6,455).
\$1,100: Bajoraitis, Rimvydis, WA (1,100).
\$1,050: Jasiūnas, Edmundas ir Juratė, IL (5,427).
\$1,000: Bartkus, Vida ir Christie, John, MI (2,445); Lithuanian Citizen's Society of Western Pennsylvania, Burdulis, G., PA (7,000); Merkelis, Eugenija, NY (1,025); Rasienė, Irena, MA (14,005); Vaitiekaitis, dr. Arūnas, MI (1,200).
\$850: Valaitis, Jurgis ir Nijolė, CT (32,688).
\$680: Gilys, Vladas, CA (1,000).
\$600: Adams, William ir Onutė, NY (2,260); Dundzila, Antanas, FL (3,261); Pačkauskas, Leokadija, NC (4,660); Rimkus, dr. Kazimieras, IL (3,950).
\$550: Lithuanian American Club of Northern New Jersey, Ms. Genevieve Pladis, NJ (1,375).
\$500: Aneliauskas, Marius, CA (500); Dedinas, Vilija, MI (500); Džiugas, Stasys ir Sofija, IL (2,200); Lileika, Alfonsas ir Laima, NY (1,110); Palunas, Povilas, TX (500); Podgorny, Lester, WA (500); Trečiokas, Kazys, NJ (650); Vainius, Petras ir Loreta, PA (750).
\$400: Šilėnas, Viktoras ir Ona, OH (400).
\$375: Staškus, Vladas, MI (3,935).
\$325: Daunys, Aleksandras, FL (3,500).
\$300: Giedraitis, Juozas ir Leonilda, NY (62,904); Kisielius, dr. Petras ir Stefa, IL (325); Ogden, Marijona, CT (1,200); Regis, Algis ir Irena, IL (525); Remėza, Evaldas ir Virgilija, NY (2,790); Rimas, dr. A., IL (930); Sealey, Raphael, CA (3,400); Stankūnas, Jonas ir Giedrė, CT (3,800); Švitra, dr. Paulius, NY (1,090); Užgiris, Vytautas, MA (1,710); Vilgalys, Jonas, NY (4,840); Vitkus, Gintautas, CA (1,545).
\$275: Barnet, Elena, NY (1,025).
\$250: Collins, Harry ir Regina, NJ (1,660); Jasaitis, Tadas ir Ina, NY (825); Penkiūnas, dr. Vytautas ir dr. Birutė, MD (870); Skripkus, dr. Aldona, NJ (3,825); Šmulškštys, dr. Laimutė, IL (3,000); Užgiris, Šarūnas ir Audronė, IL (2,300).
\$222: Kuncas, John, PA, (672).
\$220: Jarašūnas, Laima, CA (1,100).
\$200: Amonas, Gražina, OR (200); Bagdžius, Juozas M., IL (7,135); Balanda, Gediminas, MI (2,820); Banaitis, dr. Sigitas ir dr. Daiva OR (915); Beverly Shores Lietuvių klubas, IN (992); Chambers, Rasa, OH (200); Didžiulis, Algirdas ir Stasė, IL (3,200); Jokubaitis, Jadvyga, FL (390); Mickevičius, Sofija, IN (200); Knights of Lithuania, Loreta Stukas, NJ (2,200); Nakoneczna, Regina, FL (1,670); Norvila, Kostas ir .Juzė, NY (1,035); Nyerges, Napoleon ir Salomėja, CA (425); Pakulis, Eugenia, DE (5,115); Palunas, Andrew, NE (200); Steponis, Vacys, NY (6,578); Tumas, Alfonsas ir Inga, CA (7,560); Vedeckas, Algis & Roma, NY (21,009).
\$195: Miklas, Henrikas ir Rasa, NY (725).
\$175: Anonis, Vytautas ir Danutė, NY (22,584).
\$165: Bagdonas, Halina, IL (1,105).
\$155: Milukas, Vytautas ir Lilė, NY (900); Klivečka, Malvina, NY (3,665); Lietuvių Piliečių Klubas, Worcester, MA Petras Molis (450); Marijošius, Marius ir Aldona, NY

(1,710); Murphy, Brian ir Laura, NY (150); Paškus, kun. Antanas, NJ (1,985); Petrulis, Eleonora L., CT (525).

\$125: Kulik, William ir Marion, RI (275); Penikas, Romualdas ir Vida, NY (870).

\$120: Janušonis, Gailė, NY (830); Stewart, Gerri, NJ (120).

\$110: Šperauskas, Tomas, NY (740).

\$105: Čerkeliūnas, Kęstutis ir Rima, NY (1,000).

\$100: Alinskas, Tadas ir Renata, NY (565); Armonas, Andrius ir Marytė, FL (650); Balčiūnas, Jurgis ir Violeta, MA (740); Baras, Stasys ir Elena, IL (600); Bimbiris, Alfons ir Vera, ID (1,175); Birutis, Stasys, NJ (1,360); Bobelis, Sigitas ir Guoda, NY (925); Čepulis, Roma, OH (100); Česnavičius, Algirdas ir Ramutė, NY (850); Ciplijauskaitė, dr. Birutė, WI (590); Dičpinigaitis, dr. Juozas ir Irena, NY (1,660); Farrell, Julius, WA (100); Giedrimas, Edvinas ir dr. Dalia, CT, (100); Gumbelevičius, John ir Anelė, WA, (1,550); Gvildys, Ina, NY (1,145); Handy, Victoria, CA (100); Hoffen, Anthony ir Rima, VA, (100); Janačienė, dr. Aldona, NY (2,650); Jarmas, Al. ir Vanda, NJ (200); Ipolitas ir Vl., FL (515); Jurys, Zenonas ir Živilė, NY (705); Katinas, Vitas ir Aldona, NY (2,960); Kleiza, Vidas, NJ (100); Kučinskas, J., FL, (310); Kumpikaitė, dr. Giedrė, NY (700); Laučius, Henrikas ir Ilona, NJ (600); Lembergas, Monika, CA (1,825); Lembergas, Vitalis ir Dana, CA (1,120); Morber, Monika, OH (100); Muliolis, Algirdas ir Amanda, OH (1,200); Nemickas, Jurgis ir Fushy, CT, (100); Nemickas, Kęstutis, NY (825); Ošlapas, Algis ir Elvira, CT (1,375); Pacevičius, A., Canada (200); Pakalka, Frances, PA, (4,255); Papageorgis, J.S., NJ (100); Paronis, Z., NY (790); Paulionis, Vincent, Canada (180); Plikaitis, Barbara, IL (2,440); Pocius, Birutė, NJ (720); Šalna, dr. Jonas ir Janina, IL (100); Šeštokienė, Elena, NJ (200); Shukis, dr. Juratė, NY (665); Šileikis-Hood, Laima, NY (625); Škėrienė, Stasė, CT, (1,895); Šlapelytė-Sirutienė, Gražutė, CA (3,050); Staknys, Edvardas ir Alina, NY (998); Šulaitis, Dantonas ir Mirga, NY (585); Sutkus, Ada, IN, (1,125); Vaitiekaitis, Algis ir Regina, MI (1,010); Valis, dr. Anthony ir dr. Aldona, FL (725); Vėblaitis, Julius, NJ (115); Woss, Dalia, NJ (200); Žukas, Ramutė, NY (350).

\$95: Taunys, Regina, CT, (1,000).

\$90: Ercius, M.G., NY (950).

\$85: Palys, Petras ir Marta, NY (700);

\$80: Ratas, Živilė, NY (1,160); Rysavy, Adelė, NY (1,140).

\$75: Bjoertje, Vaiva ir Marcos, NY (75); Bobelis, Antanas ir Danutė, NY (650); Domanskis, Alexander, IL (125); Tėvai Pranciškonai, NY (1,300); Gylys, dr. Jonas A., CT, (515); Mėlinis, Remigijus Raymond, NJ (375); Mikulis, Juozas, IL (700); Osteika, Antanas, MI (2,865); Sidas, Vladas ir Patricia, CT, (200); Siemaška, Liutaveras, GA, (190).

\$70: Laurus, Irena, MI (580).

\$65: Cibas, Stasė, MA (500); Gelažis, Vladas ir Maria, FL, (385).

\$60: Baltimorės Lietuvių Kalbos ir Kultūros klubas, MD, (185); Paulavičiūtė, Monika, NY (60); Petraitis, Petras ir Anželė, NY (315); Skobeika, Sofija, NY (385).

\$50: Alilionis, Danutė, NY (50); Ambrozaitis, dr. K.G., IN, (1,450); Andriušis, Juozas ir Elena, NY (181); Andruška, Henrikas, NY (1,877); Arvystas, Michael G., NY (500); Bauzys, J., IL (145); Bigelis, Ramūnas, NV, (325); Bigelis, V., R. ir J., MI (395); Birutis, A., IL (75); Bogušienė, Tekle, MA (2,400); Boreiša, Irena, IL (160); Brantas, Juozas ir Aldona, MA (495); Cantrel, Rebecca, CA (50); Crisman, Douglas Gražina, NJ (50); Degesys, dr. Danielius ir Roma, FL, (665); Draugelis, Arūnas ir Irena, IL (650); Dzikas, Alfonsas ir Dalia, CT, (100); Galdikas, Sofija, MA (350); Garsys, Vladas ir Angelė, MA (740); Gudaitis,

Antanas ir Rima, FL, (500); Holeczek, dr. Maria, MI (475); Jankauskas, Algis ir Vida, NY (790); Jasaitis, Algis ir Felė, NY (105); JAV LB Long Island apylinkė, dr. Andrius, (2,504); Katelė, Angelė, IL 1,490); Kazlauskas, Leonas ir Onutė, IL (1,450); Kilius, Vladas ir Irena, NY (450); Kliore, Arvydas ir Birutė, FL, (55); Knights of Lithuania Council #29, S. Radonis, NJ (205); Laucevičius, Jadvyga, NY (320); Levanas, Aldona, CT, (1,315); Matusaitis, Vidmantas ir Vita, NJ (250); Mažeika, Vaclovas ir Vanda, IL (1,460); Merkevičius, Zenonas ir Monika, CT, (165); Miklius, Bronė, FL, (600); Milaknis, Halina, CA (1,529); Naronis, Vytas ir Nijolė, NY (50); Nemickas, dr. Bronius ir Juratė, NY (220); Paliulis, Jonas, CT, (550); Palunas, Viktor, OH (50); Penikas, Gerimantas ir Irena, NY (435); Petrutis, Regina, MA (370); Pikelis, Viktorija, IL (660); Pintsch, dr. Klaus ir Aldona, NJ (245); Rokas, Eleanor, NJ (50); Savickas, dr. Tadas, NY (100); Šilbajoris, Algis ir Danutė, FL, (161); Šilbajoris, Paul ir Daiva, NY (50); Šimaitis, dr. Konstancija, NY (23,050); Sluškonis, Frances J., WI (400); Steponis, Balys ir Eufemija, OH (350); Jasiūnas, Elena, Canada, (50); Valodka, Rapolas ir Danutė, FL, (150); Variakojis, dr. Daina, IL (420); Vilkas, Eugene ir Irena, CA (1,176); Volertas, kun. Vytautas, NY (125); Vytuvius Antanas ir Jadvyga, NY (1,050); Zenkus, Algirdas ir Dorothy, MA (925); Žukauskas, Rimas ir Nijolė, NY (250).

\$48: Vainius, Jonas, IL (2,274).

\$45: Barūnas, Kazys, FL, (445).

\$40: Banaitis, Donatas, NY (3,400); Matulaitienė, Jadvyga, NY (595); Milukas, Juozas ir Cheryl, CT (2,421).

\$35: Kasputis, Jonas, CT (400); Valavičius, Antanas ir Viktorija, IL (5,750).

\$30: Alinskas, Liucija, NJ (80); Ambraziejus, Gediminas ir Janina, MA (75); Gudalienė, Liūda, CT (785); Jakniūnaitė, Aldona, MA (30); Kuodis, Bronė, MA (2,000); Stankus, Kostas ir Vida, IL (240); Tamasevičius, Jadvyga, IL (450); Vakselis, Stanley, MA (30); Vaškelis, Stasys, MA (290); Zelenis, Vytautas ir Vanda, CA (195).

\$25: Augūnas, A. ir D., FL, (75); Blaževičius, Aleksandras ir Birutė, DE, (480); Bublys, Algimantas ir Birutė, MI (545); DeCesare, dr. Danutė, RI, (53); Giedraitis, Raymond ir Jane, MA (1,375); Gruzdis, dr. V.V., OH (395); Landsbergis, dr. Algimantas K. ir Teresė, MD (145); Meiliūnienė, Genovaitė, NY (655); Melinis, Valentinas ir Regina, NJ (25); Mykolaitis, M., NJ (25); Novickis, Sigitas ir Kristina, CA (25); Paliulis, Antanas ir Albina, CT, (225); Preikštas- Petrulis, dr. Birutė, FL, (2,005); Prevedi, Jane, CT, (25); Raila, kun. Stasys, CT, (300); Ražauskas, Rožė, MI (1,505); Reventas, Irena, NY (25); Salkaus, Peter ir Aldona, MA (300); Šileikis, Valerija, FL, (150); Skripata, Bernard ir Viola, NJ (25); Surdėnienė, Danutė, PA, (125); Wismont, Anna M., MI (85).

\$20: Alantas, Ginas, MI (20); Banaitis, Bronius ir Birutė, MA (205); Barauskienė, Ona, NY (235); Bileris, Kęstutis ir Astra, NY (70); Kasauskas, Jonas, NJ (550); McKetchnie, Rima, NY (20); Michelevičius, Pranas ir Ona, FL, (360); Palionis, Sofija, AZ, (275); Pesys, Antanas ir Vida, MI (605); Rajeckas, Gediminas, NY (350); Rugienius, Algis ir Linda, IL, (85); Šimkus, Jonas, Canada, (400); Stukienė, Loreta., NJ (1,025); Tamulionis, Robertas ir Aldona, MI (350); Venckus, Stasys ir Ona, MA (445); Vengianskas, Edmundas, MI (90); Zebertavičius, Vincas ir Elena, FL, (690).

\$15: Leleiva, Jadvyga, NY (145).

\$10: Kiukys, Vaclovas, NJ (65); Krakauskas, Petras, NY (10); Kudžmienė, Regina, NY (30); Maciejauskas, Vladas, OH (270); Norkeliūnas, Aleksandras, CT, (205); Žilinskas, Gediminas, NY (120).

\$5: Štaras, Jonas ir Konstancija, FL, (145).

MŪSŲ MIRUSIEJI

2003-2004 metais Tautos Fondas atsisveikino su asmenimis, kurių nuopelnai Lietuvai, Tautos Fondui ir lietuviškam visuomeniniam gyvenimui tikrai verti pagarbos. Juos čia trumpai prisimename.

ALEKSANDRAS DAUNYS gimė 1919.III.28 Kaune. 1938 baigė Kauno "Aušros" berniukų gimnaziją. VDU studijavo ekonomiją. Priklausė studentų "Jūros" korporacijai. 1939-1940 Karo mokykloj (paskutinė kariūnų-aspirantų laida). 1942-1943 tęsė studijas Kaune ir 1945-1946 Christian Albrecht universitete, Kiel, Vokietijoje.

Sovietinės okupacijos metu dirbo Tauragėj lentpjūvės buhalteriu. Vokiečių okupacijos metu – Savitarpinėj pagalboj ir Priešgaisrinėj apsaugoj Kaune. 1944 m. su žmona Gražina pasitraukė į Vokietiją. Išrinktas Oldenburgo lietuvių telkinio atstovu prie Britų karinės valdžios. 1947 UNRRA welfare officer. 1948-1949 metais dirbo World's YMCA. YMCA kvietimu, 1949 su šeima atvyko į JAV, kur su šia organizacija dirbo vienerius metus.

Nuo 1950 dirbo keliuose fonduose: kontrolierium International Film Foundation ir International Agricultural Development Service bei Rockefeller Foundation įvairiose pareigose.

New Yorke aktyviai dalyvavo "Šviesos" sambūrio, Lietuvių Rezistencinės Santarvės ir Tautos Fondo veikloje.

Nuo 1970 buvo Tautos Fondo taryboje ir 1987-1989 jos pirmininku. Redagavo ir referavo TF įstatų pakeitimus. 1990-1992 buvo Tautos Fondo atstovybės Floridoje pirmininku. Visada mielai talkino Tautos Fondo valdybai santykiuose su St. Petersburg'o lietuviams.

Tautos Fondo narių 27-ojo susirinkimo metu 2001 m. gegužės 12 d. vienbalsiai pakeltas į TF Garbės narius.

Iš kitų jį skyrė jo visada maloni nuotaika, taikus būdas ir pakanta kitų nuomonei, nekeičiant savosios.

Mirė 2004 m. gegužės 26 d. St. Pete, Floridoje.

ANTANAS JANUŠKA gimė 1914 m. lapkričio 29 d. Veliuonoje, Kauno apskrityje. Pradžios ir aukštesnį mokslą baigė Lietuvoje. JAV 1957 m. įsigijo verslo administravimo ir sąskaitybos bakalauro laipsnį Northeastern universitete, Bostone. Lietuvoje dirbo Veliunos, Petrašiūnų ir Čekiškės savivaldybėse sąskaitybos vedėju ir sekretoriumi. Sovietų ir Vokiečių okupacijos laiku dirbo Kaune "Paramos" sąskaityboje ir "Sodyboje" Kauno skyriaus sąskaitybos vedėju.

Vokietijoje 1944-1949 m. gyveno Regensburgo ir Scheinfeldo tremtinių stovyklose, dirbo tų stovyklų komitetuose ir administracijose.

1949 m. persikėlus į JAV pradžia buvo labai sunki. Gavęs paprastą darbą Gillette kompanijoje, vakarais mokėsi. Baigęs mokslus paprašė administracinio darbo toje pačioje Gillette kompanijoje ir buvo priimtas. Ėjo įvairias pareigas sąskaitybos ir finansų planavime ir pakilo į Gillette kompanijos užsienio įmonių ir skyrių finansų planavimo vedėjo postą.

Iš pat jaunystės mėgo dainą ir meną. Visais laikais dainavo choruose, vaidino mėgėjų vaidybos rateliuose. Bostono Šv. Petro parapijos chore giedojo nuo 1949 iki 2003 m.. Buvo aktyvus Lietuvių bendruomenės narys, BALFo skyriaus vedėjas, Tautinės Sąjungos narys,

lietuvių Šv. Petro parapijos komiteto narys finansų reikalams. Lietuvių Fondo narys, Draugo Fondo narys. Skaitė visą leidžiamą lietuvišką spaudą ir ją rėmė. Prisidėjo prie Taupos kredito unijos įkūrimo.

Visą laiką siejo, kad Lietuva okupuota ir atgavus nepriklausomybę labai džiaugėsi. Įdukrino savo gimtosios Veliuonos vidurinę mokyklą. Antanas Januška buvo Tautos fondo įgaliotinis Boston, MA, 1967-1993 metais. Jo pastangomis per visus metus buvo gauta \$48,968 aukų, surinktų Vasario 16 minėjimų, mirusių tautiečių pagerbimo ir kitomis įvairiomis progomis. Mirė 2003 m. liepos 1 mėn.

ALDONA DUBAUSKAITĖ-KATINIENĖ gimė 1932.V.1 d. Jonavoje, gyveno Kaune, karo metu pasitraukė į Vokietiją, Hanau lietuvių stovykloje mokėsi gimnazijoje. Į JAV atvyko 1949 m. Čia susipažino ir sukūrė šeimą su Vitu Katinu. Apsigyveno Brooklyne – vėliau Richmond Hill.

Aldona mėgo lietuvišką žodį, poeziją, muziką, meną ir tautodailę. Pasižymėjo labai gražiu alto balsu, dalyvavo choruose. Turėjo auksines rankas – mokėjo visus rankų darbus – siuvo, mezgė, audė ir siuvinėjo. Nuo pat jaunystės buvo veikli skautė ir vėliau skautininkė, dalyvavo stovyklų programose.

Savo talentus panaudojo augindama ir auklėdama penkis vaikus. Visi baigė Maironio lituanistinę mokyklą, kur Aldona daug metų dalyvavo Tėvų komiteto veikloje, siuvo lituanistinės mokyklos vaidinimams kostiumus, skautams uniformas.

Su vyru Vitu daug kartų lankėsi pavergtoje Lietuvoje. Veždavo paramą disidentams, nekreipdami dėmesio į galimus pavojus.

Savo administracinius gabumus Aldona paaukojo Tautos Fondui. 1977 m. perėmė TF finansų sekretorės pareigas ir Tautos Fondas prisiglaudė Katinų pastogėje Richmond Hill. Čia buvo TF raštinė, vykdavo valdybos posėdžiai, pasitarimai. Čia užvesta pirmoji aukotojų kartoteka ir nupirktas pirmasis kompiuteris. Pirmieji dešimt metų Tautos Fondui buvo intensyvus darbo laikotarpis – tada besiorganizuojantis gausus būrys entuziastų sutelkė Fondui pirmuosius tris milijonus dolerių. Vėliau Aldona dirbo TF Fondo raštinėje, pastaruoju metu būdama valdybos vicepirmininkė ir sekretorė. Užtarnauto poilsio išėjo tik 1999 birželio pabaigoje, jau sukrikus sveikatai. Dar prieš tai, 1998 metais, Tautos Fondo metinis susirinkimas už atsidėjimą organizacijos reikalams išrinko ją Tautos Fondo Garbės nare.

Aldona buvo labai maloni, švelni asmenybė. Ji tvarkingai ir atsakingai ėjo savo pareigas, gerbė kitų nuomones, bet turėjo savo nusistatymus ir jų laikėsi. Į gyvenimą žvelgė pozityviai, bet tuo pačiu buvo praktiška ir dalykiška. Jos gyvenimas sukosi ne apie save, bet apie savo šeimą ir kitus. Džiaugėsi ir didžiavosi savo vaikais ir anūkais. Mirė 2004 rugsėjo 28 d.

VYTAUTAS J. KULPA. Gimė 1927. IX. 6 Baisogaloje, Kėdainių aps. Lankė Šėtos ir Kėdainių pradžios mokyklas. Mokėsi Kėdainių valst. gimnazijoje. 1944 m. rudenį su tėvais pasitraukė į Vakarus, gyveno Čekoslovakijoje, o vėliau Vokietijoje.

Karui pasibaigus, persikėlė į pabaltiečių DP stovyklą Rebdorfe, prie Eichstätto. 1946 m. baigė Eichstätto lietuvių gimnaziją. Studijavo Eichstätto universitete, ir 1949 m. emigravo į JAV. Korėjos karo metu tarnavo JAV kariuomenėje, Transporto korpuse. Baigęs karo tarnybą,

tesė mokslus Brooklyn Polytechnic Institute, kurį baigė 1954 m. BS laipsniu. Vedė Giedrę Tercijonaitę ir išaugino tris vaikus.

1964-1988 metais dirbo Chase Manhattan Banke įvairiose pareigose. Sukūrė kompiuterinę sistemą banko klientų skundams registruoti ir juos išspręsti. Vėliau dirbo Tri-State Marine kompanijoje. Nuo 1994 m. gyveno Palm Beach Shores, FL.

Priklausė Lietuvių studentų sąjungai ir "Santarai". Vėliau įsijungė į NY Atletų klubą, Maironio šeštadieninės mokyklos Tėvų komitetą, ALTA, Kultūros Židinį, dažniausiai išdininko pareigose.

1974 m. į Tautos Fondo veiklą įsitraukė išdininku pakviestas tuometinio Tautos Fondo išdininko Petro Minkūno. Per dvidešimt metų (iki 1994) jis tvarkė Tautos Fondo sąskaitybą, paruošdamas finansines apyskaitas. Per tą laikotarpį TF išaugo į stiprią organizaciją su milijonine apyvarta.

Gyvendamas Floridoje, per pastaruosius metus jis talkino vietiniams BALFo ir JAV Lietuvių Bendruomenės skyriams, eidamas išdininko pareigas. Mirė 2004 m. liepos 26 d. Floridoje.

DR. BRONIUS NEMICKAS, vienas Tautos Fondo inkorporuotojų ir nuolatinis jo talkininkas ruošiant ir pritaikant įstatus. Gimė 1909 m. sausio 2 d. Obelių vls., Rokiškio aps.. Mokėsi Kriaunų pradžios mokykloje, Rokiškio gimnazijoje ir 1929 m. baigė Šiaulių mokytojų seminariją. Mokytojavo Suvainiškiu, Rokiškio, Kėdainių ir Kauno pradžios mokyklose. 1932 m. įstojo į VDU Teisių fakultetą, kurį baigė 1936 m. ir, gavęs Susisiekimo Ministerijos stipendiją, įstojo į Hamburgo universitetą. Dvejus metus ten studijavo jūros teisę ir įgijo teisės mokslų daktaro laipsnį.

Baigęs studijas VDU, buvo Kauno apygardos teismo kandidatas, Klaipėdos uosto ir Susisiekimo Ministerijos juriskonsultas, Tauragės

notaras, ir advokatas.

Bolševikams užėmus Lietuvą, 1940 m. liepos 11 d. buvo suimtas: sėdėjo Tauragės ir Kauno kalėjimuose. Žmonos pastangomis ir repatriacijos dingstimi 1941 m. kovo 18 d. buvo išleistas (Gefangenaustausch) ir atsidūrė Vokietijoje. Lietuvon nelegaliai grįžo 1943 m. liepos 19 d. ir įsijungė į VLIKo veiklą. Vokiečiams suėmus daugumą VLIKo veikėjų, 1944 gegužį tapo jo prezidentu (Mažojo VLIKo) vicepirmininku.

Antrą kartą bolševikams veržiantis į Lietuvą, 1944 m. liepos pabaigoje atsidūrė Berlyne ir įsijungė į VLIKo Delegatūros organizavimą. Delegatūroje ėjo generalinio sekretoriaus pareigas.

Po Vokietijos kapituliacijos iš Bayreutho kalėjimo išsilaisvinus vokiečių suimtiesiems Lietuvos pagrindžio veikėjams ir Vokietijoje atkūrus VLIKą, ligi emigracijos į JAV (1949) buvo vienas jo bendradarbių: Lietuvių tautinio sąjūdžio antrininkas, įvairių komisijų narys, ėjo Vykdomosios tarybos finansų valdytojo pareigas. Be to, buvo Vokietijoje susiorganizavusio Lietuvių tautinio sąjūdžio valdybos narys.

Atvykęs į JAV, darbavosi lietuvių ir tarptautinėse politinėse bei visuomeninėse organizacijose, eidamas įvairias pareigas: Lietuvos laisvės komitete (narys ir pirmininkas – kone 40 metų), Amerikos Lietuvių taryboje, Amerikos Lietuvių tautinėje sąjungoje, Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, JAV Bendruomenėje, Lietuvos nepriklausomybės talkoje, Lietuvių tautiniame sąjūdyje, VLIKe, Pavergtųjų Europos tautų komitete. (Lietuvoje priklausė Lietuvių tautinio jaunimo "Jaunosios Lietuvos" sąjungai (ėjo Kauno rajono vado pareigas, centro valdybos narys) Lietuvių tautininkų sąjungai, Lietuvių studentų tautininkų korporacijai "Neo-Lithuania" (1935/1936 mokslo metais jos pirmininkas). Lietuvoje mokytojaudamas ir studentaudamas rašė

šiems laikraščiams: *Lietuvos mokyklai, Lietuvos žinioms, Lietuvos aidui, Jaunajai Lietuvai, Akademikui*. Amerikoje rašė: *Lietuvai, Aidams, Baltic Review, Dirvai, Draugui, Darbininkui, Pasaulio lietuviui, Naujienoms, Laisvajai Lietuvai*. Buvo Lietuvos Laisvės komiteto leistojo žurnalo *Lietuva* vienas redaktorių ir *Naujosios vilties* redakcijos kolegijos narys.

Atvykęs į JAV, iš pradžių dirbo geležies fabrike, 1959 m. rudenį pradėjo dėstyti Amerikos aukštosiose mokyklose. Dėstė teisės, politikos, ekonomijos mokslų kursus, buvo renkamas į administracines pareigas (universiteto senatą, profesorių įvertinimo ir pakėlimo komitetą, įvairias komisijas), pakilo iki ordinarinio profesoriaus. New Yorko Pace universitetas 1977 m. rudenį suteikė nusipelnusio profesoriaus vardą. Penkiasdešimt metų klajodamas po svetimias šalis, neiškeitė savo Lietuvos pilietybės. Atstačius Lietuvos nepriklausomybę, 1990 m. rudenį Aukščiausiosios Tarybos Valstybės atkūrimo komisijos pakviestas, įsijungė į Konstitucijos projekto ruošą. Nuvykęs Lietuvon, dalyvavo Konstitucijos parengimo grupės darbuose, o grįžęs į Ameriką, tęsė savo įsipareigojimą korespondenciniu būdu.

Respublikos Prezidento 1995 m. vasario 1 d. dekretu paskirtas kaip teisininkas Pilietybės įstatymo pataisų komisijon, dalyvavo Vilniuje jos abiejų sesijų darbe. Mirė 2004 m. sausio 12 d.

ALEKSANDRAS VAKSELIS buvo pirmasis Tautos Fondo valdybos pirmininkas, kai 1973 Fondas tapo inkorporuotas New Yorko valdžios įstaigose. Jis aštuoniolika metų darbavosi šios organizacijos vadovybėje.

Vakselis gimė 1915 gruodžio 8 Naudvaryje, Veliuonos vals., Kauno aps. 1935 baigęs Jurbarko gimnaziją (buvo skautas, pakilęs iki pasiautininko laipsnio), įstojo į Karo Mokyklą, ją baigė 1938 ir kaip ja. leitenantas paskirtas į 4-tą artilerijos pulką Plungėje. 1939 vedė Ireną Tonaitę, 1940 jiems gimė duktė Irena.

Bolševikų okupacijos metais iš Plungės nukeltas į Vilnių, vėliau į Švenčionėlius. Karui su vokiečiais prasidėjus, Lietuvos partizanas Švenčionėliuose. Grįžo į Plungę, 1941-1943 mokytojas gimnazijoje (kūno kultūra, geografija), 1944 mokytojavo Alytaus gimnazijoje, kovo mėn. Suvalkų Kalvarijoje įstojo savanoriu į gen. P. Plechavičiaus Vietinę Rinktinę. 1944 gegužės 28 jo dalinys buvo vokiečių nuginkluotas ir išvežtas į Vokietiją.

Po Antrojo pasaulinio karo gyveno Munchene ir Augsburgėje tarnavo amerikiečių žinioje esančiose pabėgėlių globos organizacijose. 1947 Augsburgėje įstojo į Lietuvių Tremtinių Bendruomenę. 1949 išrinktas į Vyr. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetą (FASK), išdininku ir sekretoriumi.

1949 apsigyveno New Yorke. Po ketverių metų darbo fabrike (vakarais studijavo), 1953 pradėjo darbuotis inžinieriumi, iki 1983.

A. Vakselio visuomeninė veikla Amerikoje yra reto šakotumo. Jau 1949 įstojo į seniausią pasaulyje lietuvių sporto telkinį – Brooklyno (vėliau New Yorko) Lietuvių Atletų Klubą, ėjo įvairias pareigas valdyboje, vienuolika metų klubo pirmininkas, išrinktas garbės nariu. Buvo ir kito, Lietuvių Sporto Klubo, valdyboje ir paskutinis pirmininkas Ilgametis Rytų sporto apygardos vadovas, Vyr. FASKo (JAV ir Kanadoje) pirmininkas 1959-1961, sudarė sąlygas leisti žurnalą *Sportas*. Pats rašė spaudoje sporto reikalais (daugiausia *Darbininke*).

Nuo 1947 A. Vakselis veikė Lietuvių Bendruomenėje, LB New Yorko apygardos valdybos pirmininkas (14 metų); per tą laiką surengta vienuolika metinių lietuvių dailės parodų New Yorke. Nuo 1967 ilgametis JAV LB tarybos (1967-1981) ir garbės teismo (1973-1976) narys.

Veikė Lietuvos veteranų sąjungos Ramovė NY skyriuje (paskutinius 4 metus pirmininkas), Amerikos lietuvių legiono Dariaus ir Girėno posto narys ir paskutinis adjutantas (1950-1963), Lietuvių Kultūros Židinio Brooklyne pradininkas, pirmasis Lietuvių Kultūros Fondo (Židiniui remti) valdybos pirm. (1976-1980), vėliau tarybos pirmininkas. Įsikūrus Lietuvos Fondui, darbovosi New Yorko skyriaus veikloje.

VLIKo valdybos vicepirmininkas (1972-1975), ALTos New Yorko sk. pirmininkas (1970-1971) ir ilgametis narys. Priklausė Lietuvių tautinei sąjungai, jos New Yorko sk. pirmininkas.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, dalyvavo Tautos Fondo vadovybės posėdžiuose su VLIKu, svarstant naujo TF statuto, ir VLIKo uždaromojo seimo Vilniuje klausimus. Tame Seime dalyvavo 1992 gegužės 30-31 ir padarė Tautos Fondo veiklos pranešimą kaip TF valdybos pirmininkas.

Veikė ir amerikiečių organizacijose. 1993 gavo žymenį Ellis Island Medal of Honor, kasmet skiriamą tiems JAV piliečiams, kurie, gyvendami JAV, išlaiko, puoselėja savo krašto vertybes. Gavo ir Respublikonų pažymą Presidential Legion of Merit.

Jis 1978 apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu, 1991 lapkričio 2 Chicagoje VLIKo seime, Lietuvos min. pirm. Gediminas Vagnorius, įvertindamas Tautos Fondo paramą VLIKui jo nepriklausomybės atkūrimo darbuose, įteikė jam iš Lietuvos atvežtą paveikslą ir padėkojo už ilgametę sėkmingą veiklą.

1992 gavo LR Aukščiausios Tarybos pirm. Vytauto Landsbergio padėką “už ištikimybę ir atkaklų darbą Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės idealams”. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas savo raštu 1993 dėkojo “už nenuilstamą ilgametį darbą Lietuvos laisvės labui”. Tais pačiais metais Lietuvos atsargos karininkų sąjunga apdovanojo jį Lietuvos Kariuomenės įkūrimo 75 metų jubiliejaus Pažymėjimo raštu. Mirė 2003 m. gruodžio 4 d. Floridoje.

TAUTOS FONDUI AUKOS MIRUSIEMS PAGERBTI 2003.10.16 IKI 2004.10.15

A. A. ARBAS-ABRAČINSKAS, EDMUNDAS: \$100: Nyerges, Napoleon ir Salomėja, CA.

A.A. BAJORAITIENĖ, MARIJA: \$2,000: Handy, Danutė, CA; \$1,200: Bajoraitis, Rimvydis, WA; \$500: Palunas, Povilas; \$200: Chambers, Rasa M., OH; Palunas, Andrew V., WA; \$100: Farrel, Julius R., WA; Handy, Victoria M., CA; Morber, Monika J., OH; \$50: Cantrell, Rebecca M., CA; Palunas, Viktor S. OH.

A. A. BANKAUSKAITĖ, KOTRYNA: \$25: Mėlinis, Remigijus Raymond, NJ; Melinis, Valentinas ir Regina, NJ; Mykolaitis, M., NJ; Skripata, Bernard ir Viola, NJ.

A. A. BAUKYS, MATAS: \$20: Bulotienė, Eugenija, MI.

A. A. BRUNDZA, DR. JUOZAS – DR. JUOZO BRUNDZOS FONDAS: \$3,000: Brundziene, Pranutė, IN;

A. A. BULOTA, RAMUTIS – RAMUČIO BULOTOS FONDAS : \$1,500: Bulotienė, Eugenija, MI

A. A. DAUNYS, ALEKSANDRAS: \$100: Vilgalys, Jonas, NY; \$50: Grinis, Aldona, FL; Siemaška, Liutaveras, GA; \$25: Miklas, Henrikas ir Rasa, NY.

A. A. JANUŠKA, ANTANAS: \$1,500: Januškienė, Aniceta, MA.

A. A. JUODVALKIS, ANTANAS: \$35: Bagdonas, Halina, IL.

A. A. KALNAS, ČESĖ: \$50: Bigelis, Ramūnas, NV; Bigelis, V.,R. ir J., MI; Sluškonis, Frances J., WI.

A. A. KATINIENĖ, ALDONA: \$120: Stewart, Gerri, NJ; \$100: Giedraitis, Juozas ir dr. Leonilda, NY; McGregor Family, NJ; Papageorgis, J.S., NJ; Tumas, Alfonsas, CA;

\$50: Jurys, Živilė, NY; Kumpikaitė, dr. Giedrė, NY; Merkevičius, Zenonas ir Monika, CT; Penikas, Gerimantas ir Irena, NY; Penikas, Romualdas ir Vida, NY; Petraitis, Petras ir Anželė, NY; Jasiūnas, Elena, Canada; Vedeckas, Algis ir Roma, NY; Žukauskas, Rimas ir Nijolė, NY; \$30: Palys, Petras ir Marta, NY; \$25: Bobelis, Antanas ir Danutė, NY; Hanau gimnazijos bendrąklasės; Reventas, Irena, NY; \$20: McKetchnie, Rima, NY; Miklas, Henrikas ir Rasa, NY; Skobeika, Sofija, NY.

A. A. KAUNELIAI, IGNAS IR STEFANIJA: \$200: Hoeschele, Audronė Vaitiekaitis, MI; \$25: Vaitiekaitis, Algis ir Regina, MI.

A. A. KAUNELIENĖ, STEFANIJA: \$25: Bulotienė, Eugenija, MI.

A. A. KRIŠČIŪNEVIČIUS, KUN. V: \$25: Bulotienė, Eugenija, MI ; \$20: Staškus, Vladas, MI.

A. A. KUČINSKIENĖ, JULĖ: \$100: Kučinskas, J., FL; \$20: Rugienius, Algis ir Linda, IL; Laurus, Irena, MI;

A. A. KULPA, VYTAUTAS: \$25: Wismont, Anna M., MI.

A. A. LILEIKA, ALFOSAS: \$50: Dzikas, Alfonsas ir Dalia, CT; Vedeckas, Algis ir Roma, NY;

A. A. MARKELIENĖ-VALAITYTĖ, ALDONA: \$100: Vilgalys, Jonas, NY; \$50: Jasiūnas, Edmundas ir Juratė, IL; \$25: Prevedi, Jame, CT.

A. A. MILERIS, JURGIS – MILERIO STIPENDIJA: \$4,000: Milukas, Albinas, RI.

A. A. NEMICKAS, DR. BRONIUS: \$100: Kirkyla, Viktoras, NY; Remėza, Evaldas ir Virgilija, NY; \$50: Marijošius, Marius ir Aldona, NY; Stankūnas, Jonas ir Giedrė, CT.

A. A. OSTEIKIENĖ, VALENTINA: \$20: Bulotienė, Eugenija, MI.

A. A. PESIENĖ, ČESLAVA: \$20: Alantas, Ginas, MI; Pesys, Antanas ir Vida, MI.

A. A. PETNIŪNAS, JUOZAS: \$100: Kleiza, Vidas, NJ; Nemickas, Jurgis ir Fushy, CT; Nemickas, Kęstutis, NY; Remėza, Evaldas ir Virgilija, NY; Stankūnas, Jonas ir Giedrė, CT; \$50: Marijošius, Marius ir Aldona, NY; Naronis, Vytas ir Nijolė, NY; Nemickas, Bronius ir Juratė, NY; Rimas, dr. A., IL; Vilgalys, Jonas, NY; \$35: Sperauskas, Tomas ir Maia, NY; \$25: Šileikienė, Valerija, FL; \$20: Skobeikienė, Sofija, NY.

A. A. PETRONIS, ROMANAS VYTAUTAS: \$25: Bulotienė, Eugenija, MI; Osteika, Antanas, MI; \$20: Bulotienė, Eugenija, MI; Tamulionis, Robertas ir Aldona, MI; Zebertavičius, Vincas ir Elena, FL.

A. A. RIMAS, ALGIS – ALGIO RIMO ŠVIETIMO FONDAS: \$250: Rimas, A., IL; \$200: Sirusas, George S. ir Gražina, NJ; \$100: Baras, Stasys ir Elena, IL; Pacevičius, A., Canada.

A. A. SISAS, EDVARD IR JANE: \$5,000: PALIKIMAS

A. A. TREČIOKAS, KAZYS: \$500: Trečiokas, K., NJ.

A. A. URBONIENĖ, GRAŽINA: \$25: Bulotienė, Eugenija, MI; \$20: Staškus, Vladas, MI.

A. A. VAITIEKŪNIENĖ, VIDA: \$25: Augūnienė, Dalia, FL; Barnet, Elena, NY; DeCesare, dr. Danutė, RI; Preikštas-Petrulis, dr. Birutė, FL.

A. A. VAKSELIS, ALEKSANDRAS: \$500: Sirusas, George S. ir Gražina, NJ; \$50: Daunys, Aleksandras, FL; \$25: Grinis, Aldona, FL; Siemaška, Liutaveras, GA.

A. A. VALYS, VYTAUTAS: \$50: Vaitiekaitis, Algis ir Regina, MI; \$25: Bulotienė, Eugenija, MI.

A. A. VILGALIENĖ, IRENA: \$200: Daunys, Aleksandras, FL; Mickevičius, Sofija, IN; \$150: Bražėnas-Paronetto, dr. Nijolė, NY; \$100: Alinskas, Tadas ir Renata, NY; Giedraitis, Juozas ir dr. Leonilda, NY; Gvildys, Ina, NY; Hoffen, Anthony ir Rima, VA; Jasaitis, Tadas ir Ina, NY; Klivečka, Malvina, NY; Lileika, Laima ir Alfonsas, NY; Miklas, Henrikas ir Rasa,

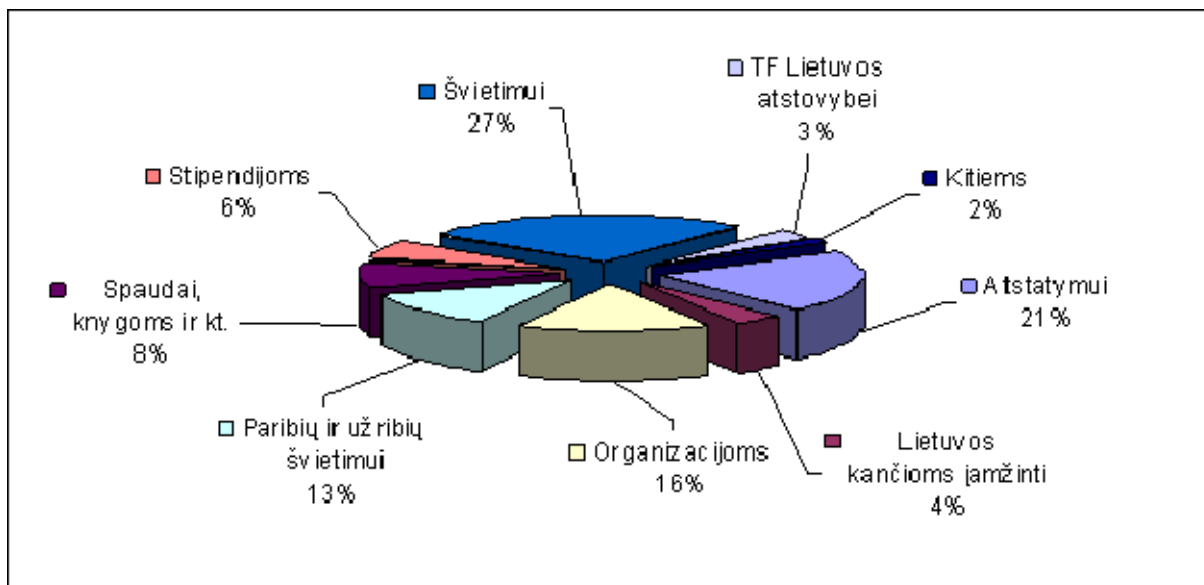
NY; Norvila, K.J., NY; Paulionis, Vincent, Canada; Remėza, Evaldas ir Virgilija, NY; Šileikis-Hood, Laima, NY; Stankūnas, Jonas ir Giedrė, CT; Steponis, Vacys, NY; Šulaitis, Don. ir Mirga, NY; Žukas, Ramutė, NY; \$75: Bjoertje, Vaiva ir Marcos, NY; Čerkeliūnas, Kęstutis ir Rima, NY; Penikas, Romualdas ir Vida, NY; \$50: Alilionis, Danutė, NY; Andriušis, Juozas ir Elena, NY; Anonis, Vytautas ir Danutė, NY; Birutis, A., IL; Birutis, Stasys, NJ; Bobelis, Sigitas ir Guoda, NY; Boreiša, Irena, IL; Česnavičius, Algis ir Ramutė, NY; Crisman, Douglas ir Gražina, NJ; Dimas, dr. Stefa, NY; Grinis, Aldona, FL; Gudaitis, Antanas ir Rima, FL; Jasaitis, Algis ir Felė, NY; Kirkyla, Viktoras, NY; Kliorė, A ir B, FL; Marijošius, Marius ir Aldona, NY; Matusaitis, Vidmantas ir Vita, NJ; Milukas, V. ir L., NY; Pintsch, dr. Klaus ir Aldona, NJ; Ratas, Živilė, NY; Savickas, dr. Tadas, NY; Shukis, dr. Juratė, NY; Šilbajoris, Paul ir Daiva, NY; Šomkaitė, dr. R., NJ; Steponis, Balys ir Eufemija, OH; Vedeckas, Algis ir Roma, NY; \$40: Ercius, M.G., NY; Milukas, Cheryl ir Joseph, CT; Paulavičiūtė, Monika, NY; \$30: Alinskas, Liucija, NJ; Milukas, V. ir L., NY; \$25: Novickis, Sigitas ir Kristina, CA; Palys, Petras ir Marta, NY; Surdėnas, Danutė, PA.

A. A. VINDAŠIENĖ-FYLIPAITĖ, MARTA: \$500: Vainienė, Loreta ir seserys Irena ir Neringa, PA.

A. A. ŽOLYNAS, KOSTAS: \$30: Bagdonas, Halina, IL.

Visus netekusius savo giminių ar artimųjų giliai užjaučiame.

TAUTOS FONDO PARAMA LIETUVAI PAGAL PASKIRTĮ 1993-2003 METAI

Ivertindamas/a Tautos Fondo darbą skiriu auką: \$ _____

Pavardė, vardas: _____

Adresas: _____

Auką siųsti ar dėl papildomos informacijos prašome kreiptis:

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
307 West 30th St.
New York, NY 10001-2703
tel. (212) 868-5860 fax (212) 868-5815 e-mail tautfd@aol.com

Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių (tax exempt nr. 51-172223)

TAUTOS FONDO ŽINIAS LEIDŽIA TF VALDYBA
KURIAMAS TAUTOS FONDO INTERNETO PUSLAPIS
WWW.TAUTFD.ORG ar WWW.LNFUND.ORG
KVIEČIAME APSILANKYTI IR ATSIŪSTI SAVO SIŪLYMUS ŠIO PUSLAPIO PAGERINIMUI

ARTURITESENĄ AUTOMOBILĮ KURIS JUMS NEBEREIKALINGAS?
PAAUKOKITE TAUTOS FONDUI: PAKENSITE TAUTOS FONDO PROJEKTUS,
O AUTOMOBILIO VERDĘ GALĖSITE NUSIRAŠYTI NUO VALSTYBINIŲ MOKESČIŲ.
Šiuo raiškely prasišoms kreiptis į Tautos Fondo raštinę

NONPROFIT ORG.
U.S. POSTAGE
PAID
JAMAICA, NY
PERMIT NO. 587

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

TAUTOS FONDAS
307 West 30th St.
New York, NY 10001-2703

Address Service Requested